

Na gornji sliki so ujetniki z nemške podmornice, ki so jo v bitki v Atlantiku potopile zavezniške bojne ladje.

Osišče spoznava, da vzlic uspehom vojno izgublja

SOVJETSKA OFENZIVA SEDAJ VEČJA KAKOR PA JE BILA PREJŠNJO ZIMO. — CHURCHILL VABI ITALIJO, DA NAJ SE POĐA. — TUDI JAPONCEM BOLJ IN BOLJ TRDA PREDE

Vojna sreča je sedaj očivljeno zaobrnjena tako, da bo očitno na vsak način poraženo. Vzlici, dotorom nemškim in japonskim zmagam ter okupiranjem drugih dežel ni se japonska ne nemška oborožena sila strila ne angleške, ne ameriške bojne mornarice, še manj pa armade.

Kriza v Italiji

Taka situacija je sedaj v Italiji. Mussolini je bil prepričan, in z njim vred vsa Italija, da bo Hitler kmalu zmagal, namreč že lani, in da vse kar je Italiji treba je, da v vojno aktivno poseže potem pa si s Hitlerjem deli plen.

Dogodilo pa se je nasprotno, ker sta Hitler in Mussolini napravila par usodnih napak, pred vsem, ker nista napela vseh svojih moči, da bi po razu Francije udarila v Anglijo, neglede na žrtve, ter jo porazila predno bi Zed. države mogle kaj storiti v njeno obrambo.

In nato še Hitlerjeva pomorja z Rusijo. Vojna šestih tednov se mu je spremnila na ruskih bojiščih v vojno osemnajstih mesecev in njegove armade sedaj več ne prodirajo, nego žebe.

Z angleškim porazom Rommelja v Egiptu in z ameriškim okupiranjem francoske Afrike je sedaj najbolj izpostavljena Italija, ki se je vsemu domovitičnemu svetu najdalj posvetila.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Nemška armada še vedno mogočna

Bilo bi seveda nesmiselno trditi, da ti uspehi zaveznikov v Afriki in na vzhodni fronti pomenujajo zlom nemške armade.

Ta je še vedno mogočna in Nemčija je, razen kolikor so jo napadali zavezniški letalci, še vedno nedotaknjena. A zdi se, da ima sovjetsko vrhovno veljstvo to zimo namejam poraziti Hitlerjeve divizije toliko,

da se vojno bojišče premakne iz drugih dežel v nemške meje.

Hitler, ki se sicer hvali, da se to nikdar ne zgodi, ni več

toliko bahav in še bolj pa ga krbi, ker se je začela njegova načaja družba bat, da Nemčija bržkone ne more več upati v zmago. V takem razpoloženju pa je vedno nevarnost, da začne kdo izmed nje spletka in iskrati "mir". firerja pa izdati.

Premoč v letalstvu

Nemčija, ki se je ponašala vse prve mesece vojne s premočjo v letalstvu, pa v tehniki na vseh svojih bojiščih, je sedaj hočeš nočeš morala izprevideti, da imajo tudi druge države industrijo, sposobne tehnike in pa armade, ki so kasnevi drugi na svetu, tudi dozdevno nepremagljivi Hitlerjevi sili.

"Zlomljeni" Rusi se nočejo zlomiti

Ne samo invazija ameriške armade v francosko severno Afriko, nego še posebno važno poglavje minule tedne je sovjetska ofenziva na dveh krajih vzhodne fronte, ki je prizadela Nemcem ogromne izgube.

Nedvomno so bile tudi sovjetske velike, ker v vojni nikdar ne padajo vojaki samo na eni strani. A glavno je, da v tem slučaju se morejo Nemci tudi umikati, ne samo padati. In drugo, sovjetska armada je svet overila, da je nemška ofenziva, ki je trajala skozi vse poletje, pa do nedavno, proti Stalingradu, ob Črnem morju in na Kavkaz, ni zlomila, četudi so nekateri njeni prijatelji mislili, da je bo vsak čas konec. Baš v teh svojih sedanjih napadih je pokazala, da je boljše pripravljena za ofenzivne akcije kakor pa je bila prošlo zimo.

Z angleškim porazom Rommelja v Egiptu in z ameriškim okupiranjem francoske Afrike je sedaj najbolj izpostavljena Italija, ki se je vsemu domovitičnemu svetu najdalj posvetila.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

SRD BOGATAŠEV VSLED "ZNIŽANE PLAČE"

Ko je predsednik Roosevelt že pred meseci priporočal, da se naj bi plače vsem znižalo na petindvajset tisoč dolarjev na leto, po odbitju vseh davkov, in je bila potem njegova sugestija predložena Kongresu, so jo ljudski zastopniki zavrgli.

Sprejeli pa so pomotoma takе naredbe, ki dajejo predsedniku moč odločati tudi o plačah. In tako jo je znižal sebi na \$25,000, in drugim, ki so prejeli nekateri celo po pol milijona dolarjev plače na leto.

Ker so republikanci v zadnjih volitvah pridobili veliko mandatov, demokrati pa izgubili, tolgajšči kapitalistični lisi to za nezaupnico Roosevelt-

SLOVENSKI NARODNI KONGRES IN NJEGOVO POSLANSTVO

Prvič v zgodovini našega priseljeništva se snideo na skupnem zboru predstavniki Slovencev — vseh Slovencev, neglede na politične in verske nazore.

Marsikdo izmed njih je že izrazil dvom, da bo tako zborovanje uspeh, posebno še, ker nimamo v dosedanjih akcijah od leta 1939 dalje še nobene prave vzpodbude.

A vendar, kongres se bo vršil — svoboden zbor svobodnih ljudi, ki smejo imeti prepričanje po svoji volji.

Glavni problem kongresa ni to, da se ga manifestiško izvrši, ampak kako zasnovati ORGANIZACIJO, ki bo ZMOŽNA naloge, radi katere je sklican.

Začetek je pozen, dve leti pozeten, ali boljše je pozno kakor nikoli.

Urednik Proletarca je bil za politično akcijo v obrambo naroda, ki je zasužen, od kar so vpadle v slovenske kraje nemške, italijanske in madžarske čete.

Proletarci je ob enem ves čas opozarjal, da zmagajo zaveznikov sám na sebi ni še nikakršno jamstvo, da se bo v vprašanju Slovenije na bodoči mirovni konferenci ravnalno pravičnejše kakor se je v Versaillesu. Zelo možno je, da niti takole pravično ne, kakor zadnjič, ako ne dobimo pravočasno ZAŠČITE za ta narod, ki je sedaj popolnoma uklenjen.

To je temeljna naloga tega kongresa. V nji je skupno delo MOGOCE VSEM, neglede na druge razlike. Kongres bo trajal dva dni. Delo po zboru pa ne bo imelo NIKAKEGA ODMERJENEGA ČASA. Poslanstvo zastopnikov je izvršiti zborovanje s stoliča, da se prične DELATI, delati ne samo za zmago zaveznikov, kar že vršimo od septembra 1939 dalje, nego tudi za mir, ki bo PRAVIČEN, ki bo temeljil na načelih svobode in demokracije za VSE, torej tudi za narod, ki so mu po zadnji vojni zadali veliko krivico, v sedanji pa ga je zadelo toliko gorje, kakor sorazmerno noben drug narod na svetu.

In čudno. Vzlic vsem lepim obljudbam vemo vsi Slovenci, da preti temu narodu po tej vojni enaka ali pa še celo veliko večja nevarnost, kakor mu je po zavezniški zmagi v prejšnji vojni.

Kongres naj stori kolikor le mogoče, da se poobratijo tudi zastopniki Hrvatov in Srbov v tej deželi in potem skupno z njimi DELAMO iskreno za odvrnitev nevarnosti, ki preti VSEM TREM narodom in jim po svojih močeh pomagamo, da dobe svobodo, v kateri bodo potem lahko sami odločevali o svoji usodi, o obliki svoje vlade in sodelovali za mir in blagostanje v svoji deželi, na Balkanu, v ostali Evropi in po svetu.

Ko je predsednik Roosevelt že pred meseci priporočal, da se naj bi plače vsem znižalo na petindvajset tisoč dolarjev na leto, po odbitju vseh davkov, in je bila potem njegova sugestija predložena Kongresu, so jo ljudski zastopniki zavrgli. Sprejeli pa so pomotoma takе naredbe, ki dajejo predsedniku moč odločati tudi o plačah. In tako jo je znižal sebi na \$25,000, in drugim, ki so prejeli nekateri celo po pol milijona dolarjev plače na leto.

Novoizvoljeni kongresniki, in pa stari toriji, ki so bili znova izvoljeni, prete, da bodo Rooseveltu njegovo odredbo o maksimalnih plačah razveljavili čim se snide novi kongres.

Direktorji, ki so imeli dosečaj po sto tisoč do pol milijona

Problem produkcije in distribucije živil čezdalje težji

V mnogih krajih v Oregonu in Washingtonu primanjkuje mesa. V New Yorku so že uveli "brezmejni" dan. Iz Los Angelesa poročajo, da so pričeli prodajati konjsko meso.

V Chicagu, ki se ponaša s svojimi največjimi klavnicami na svetu, imajo gospodinje težko dobiti tako meso kakršnega želeta. V Houstonu, Tex., kjer so velike klavnice goveje živine, primanjkuje govedine. Itd.

To so neprijetnosti. A v primeri kar prestajajo ljudstva vsled pomanjkanja živil v Evropi in Aziji, je ta dežela raj.

Vzrok težav, ki glede prehrane nastajajo tudi pri nas, ni pomanjkanje živil, nego v glavnem distribucija, namreč ovire v prometu, ker je preobložen v naporih oskrbotati armado, in pa v pošiljanju potrebščin zaveznikom. Dalje farmarjem zares manjka delevace. Japonci, ki so bili v Californiji in v Washingtonu zelo važen faktor v producirjanju živil, so v koncentracijskih taborih.

Vzlic vsemu temu pa merodajni vladni oddelki zagotavljajo, da tu ne bomo imeli pomanjkanja, bo pa še mnogo živil in drugih potrebščin s časoma mogoče dobiti le na odmetke ("na karte").

Sestanek kluba št. 27 JSZ v Clevelandu

V petek večer 4. dec. se bo vršil v prostorijah kluba št. 27 JSZ v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. sestanek, na katerem bo razpravljen o slovenskem narodnem kongresu, ki se prične naslednji dan. Vstop vsakemu prost. Referent bo s. Frank Zaitz, urednik Proletarca.

Sijajna proslava 25-letnice pevskega zbora Save

Pevski zbor Sava v Chicagu je slavнос svoje petindvajsetletnje sijajno izvršil. Koncertni spored je bil izbornen in dobro predvajan, in obogatela sta ga poleg Savinih pevec in pevki tudi hravatski zbor Zora ter sopranistka Rose Arbanas.

Udeležba je bila obilna vselej slabemu vremenu, in če še upoštevamo, da sedaj veliko naših ljudi dela tudi ob nedeljah, je bil Savin jubilej tudi kar se potesta tice velih uspehov.

Več na Savini slavnosti bo v prihodnji številki.

Italijanske jetnike privedejo v Colorado

Iz Denverja poročajo, da bodo Italijanski vojaki, ki so jih ujeli ameriške čete v Afriki, poslaní v jetniški tabor, ki ga zanje pripravljajo v južnem Coloradu. Teh jetnikov je okrog tri tisoč.

dol. plače, tudi sedaj ne bodo stradali. Kajti \$25,000 na leto je le en dohodek enega člena družine. Lahko "uposle" žene, sinove in hčere, kar delajo, ne da bi njim bilo treba delati drugega kot podpisati čeke. Zraven imajo pa še druge dohodek, na primer dividende, obresti, dobičke itd.

Kadar bodo tisti, ki prejemajo za svoje rešenje delo le po kakšniči do dva tisoč dolarjev na leto, hoteli v Kongresu svoje zastopnike, si bodo pomagali k boljšemu življenju, namesto da pošiljajo v zbornice take, ki misijo le na interese bogatašev.

Priznanje vsem, ki to delo vrše, in hvala jim za nadaljnje napore.

Kakodeluje zveza Čehov in Slovakov in krije stroške?

JOSEPH MARTINEK O POLOŽAJU IN NEVARNOSTIH, KI PRETE MALIM NARODOM

"Predsodki proti obstaju malih narodov se v Ameriki večajo, in to je ena glavnih nevarnosti, ki nam preti," je dejal Joseph Martinek dne 27. novembra v Slovenskem delavskem centru v Chicagu v svojem predavanju v klubu št. 1 JSZ.

Večak v svojem poslu

Jos. Martinek je tajnik Čehoslovaške narodne zveze (Czechoslovak National Alliance of America). V delu, ki ga vrši, je večak. Za sabo ima skušnje kot le malokdo, vrtega je pri svojem delu priden do mravlja. Bil je v Ameriki v delavskem in socialističnem gibanju od rane mladosti, pred sedanjem vojno pa je bil član učiteljstva glavnega češkega socialističnega dnevnika Pravo Lídru v Pragi.

Ima upogled v nešteto zapletenih problemov. Čehi ne bi mogli dobiti v to njihino organizacijo boljšega tajnika kakor je on. Zato ga je klub št. 1 JSZ povabil, da predava o svojih skušnjah in o delu omenjene zveze, ki ima sličen namen, kakor si ga je dal slovenski narodni kongres.

Pozen začetek

Kakor marsikdo drugi med nami, je na tem sestanku tudi Martinek poudaril, da smo Slovenci s politično akcijo za obrambo svojega naroda skor prepozno začeli. Tako je ugotovil v svojem zadnjem članku na tem sestanku Martinek, da brez denarja ni propagande. Ta je silno draga stvar, neglede, koliko je med nami ljudi, ki so pripravljeni delati zastonj zanj.

Cehoslovaška narodna zveza, ki ima svoj glavni urad v Chicagu in podružne urade v raznih krajih Severne in Južne Amerike, in imela ga je do vpadu Japonske v to vojno tudi v Aziji, in ima ga v Afriki,

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Agitacija za Proletarca, tiskovni sklad in prodaja Am. druž. koledarja

Prve izvode Ameriškega družinskega koledarja smo prejeli iz knjigoveznice ta teden. Je silo založena z delom in zato je v nji par dni zamude.

Glavna naša briga sedaj je koledar razširiti med ljudi, ker njegova vsebina zasluži, da vsega razprodamo.

Dalje pri tem delu ne smemo prezreti agitacije za Proletarca. V tej številki objavljeni izkaz poslanih naročnin je znatno nižji kakor pa je bil prejšnji izkaz.

Dalje je v tej številki izkaz prispevkov v Proletarčev tiskovni sklad. Nedavno smo objavili vsoto, ki smo jo v ta namen zbrali lani in predlanskem. Obakrat je bila par sto dolarjev višja, kakor pa smo nabrali letos do sedaj. Ker so se vse stvari podražile, imamo večje stroške, zato so nam prispevki v tiskovni sklad potrebni v še večji meri kakor prej.

Kdor ima priložnost kaj zbrati v ta namen, upamo, da to storii. Ako se pred božičem in Novim letom nekoliko požurimo z delom v vseh treh stvareh, pa bomo tudi letos

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaits
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL
Telephone: ROCKWELL 2864

Čemu se Washington, London in Moskva ne sporazumejo za določen povojni program?

V Torontu, Kanada, je dne 25. novembra govoril na shodu vojne pomoči za Rusijo Wendell Willkie, ki se ga je udeležilo 18.000 ljudi. In kakor v vseh svojih govorih prej, je Willkie tudi v Torontu poudarjal, da so zavezniški solidarni v načrtih poraziti Hitlerja, niso se pa še sporazumieli, kaj hočejo po vojni.

V tem govoru je Willkie posebno naglasil, kako potrebno je, da se glede povojnega programa London in Washington sporazumeta z Moskvom. Dosedaj je bilo tako, in je še, da se najprej domenita, pa še to ne vselej do pike natančno, le Washington in London, to je, Roosevelt in Churchill, in potem o svojem sporazu sporočita kako in kaj Moskvi, in pa tu in tam Cunkingu. Potem se vsako tako stvar proglaši za akcijo, ali za sklep "zedinjenih narodov".

Willkie pravi, da je to napačna taktika, ker povzroča nevarnost, da "izgubimo mir".

Ko je bil on v Moskvi, in v Cunkingu, so se mu nedvomno precej potovali, drugače ne bi tako govoril, in neglede, kako se skuša njegovo vlogo omalovaževati, je storil veliko, ker je sporni vprašanja pritiral v javnost.

Na primer, glede vloge Sovjetske unije v povoju urejevanju sveta ni še nič sporazuma, razen morda le v nekaterih obrisih. To, kar se dogaja skozi zadnjih par mesecev v Jugoslaviji, je v veliki meri posledica nesoglasja med Londonom in Moskvo.

Bratje v Jugoslaviji se bore zoper Hitlerja — obenem se bore z orožjem med sabo in ubijajo drug drugega, namesto da bi složno stali proti skupnemu sovražniku.

Nekateri pravijo, da Rusija ne bo mogla v Evropi nik odločavati, ker bo toliko zbita, ko bo vojne konec, da bo imela dovolj dela sama s sabo in tudi tujo pomoč bo potrebovala. Take želje so se pogosto čule pred 7. decembrom lanskem leto javno v Angliji in v Zed. državah, V Sovjetski uniji to dobro vedo. Kaj so o tem v Moskvi intimno povedali Willkieju, in pred njim Churchillu, lahko le ugibamo, ker sama tega nista javnosti še nič sporočila, niti ne Stalin. Povedal pa je Stalin to, da čeprav ima Sovjetski unija drugačno ideologijo kakor ostali zavezniški, je skupnost vendar mogoča saj v takih potezah, katerih namen in cilj je poraziti fašizem.

Sovjetska unija je bila dosedaj glavna sila, ob kateri se ogromna Hitlerjeva vojna mašina, ki ji služi skoraj vsa Evropa, temi zobe. Bilo bi nespametno misliti, da se bo ta sila, ko bo vojne konec, nekam umaknila, ali pa, da bo brezmočna in bosta London in Washington odločevala.

Ljudstva vseh okupiranih dežel, in ljudstvo Kitajske ter Indije imajo vero v pravičnost dveh vlad; oziroma sedaj v dve osebi: v Rooseveltu in Stalini. Primera je čudna, glasi se ne logično, a dejstvo je, da zro vsi, ki so poraženi in potlačeni v hrepenjenju za rešitev baš na deželi, ki jih predstavlja Roosevelt in Stalin.

Jože Grdina v Clevelandu, ki ni bil v uredniškem članku v Proletarju še nikoli omenjen, piše v Ameriški Domovini, da se bodo oblike vlad odločevali ali v Londonu, ali pa v Moskvi. Njegovo mnenje je, da će bo Moskva tako odločilno zmaga, da bo ona lahko narekovala mir, bo Jugoslavija republika. Ako pa London, pa pride kralj Peter nazaj v Beograd.

Tako je na kratko pojasnil, kje so vzroki nesoglasjem med Moskvo in Londonom, ki se javno sedaj še ne čutijo, a so bodočemu miru boliko nevarna, da Willkie — čudno mar ne — republikanski politik ameriške toriske stranke, apelira in kliče, da se naj sporazum med temi nasprotujoci si nazori doseže čimprej, ker drugače bodo sledile civilne vojne in pa tretja svetovna vojna.

Naravno, da toriska stranka v Angliji, ki ima večino, hoče ohraniti starega reda in čimveč monarhij nazaj. Njen vpliv v Ameriki je ogromen. To vidimo iz posetov dvorjanov, ki prihajo sem, in v priznanju Darlana ter Otona habsburškega. In pa v flirtanju z Vatikanom, z generalom Francom ter s fašistično Italijo.

Po našem mnenju bi bil pameten sporazum med tem dvojno nasprotji ta, da se ljudstvom res da pravico odločati o svoji usodi. A kapitalize ve, da će v to privoli, ne bo več kapitalizma.

Drugi izhod je, da se te tri vodilne zavezniške sile pobojajo za kompromisni razvoj. Kajti kapitalizem pada, to vemo vsemi. Tudi Roosevelt in Churchill govorita o novem redu, v katerem se bo skrbelo za vse ljudi, ne samo za privilegirane sloje, ki so steber sedanjega reda. V demokratičnih deželah so vsi pogoji, da se ta proces lahko vrši brez krvolitja, brez mučenja, brez jetniških taborov in lakote. Naj se v tem sporazumejo Washington, London in Moskva, pa Cunking, pa smo zagotovljeni, da bo mir res mir in človeštvo pa sproščeno verig, ki so ga držale v podprtih in izkorisčanjih od roda do roda.

Ameriški vojaki (marines) stejejo trupla ubitih japonskih vojakov, ki so padli za Guadalcanal.

Ali smo v vojni zato, da se pomaga obnoviti avstro-ogrsko monarhijo?

Proletarec je menda edini slovenski list, ki je že od vsega začetka sedanjih diplomatskih spletov — skozi zadnja štiri leta — opozarjal na sila nevarno delovanje Otona Habsburškega in pa italijanskega diplomata grofa Sforze. Ter na romana Rooseveltovega zaupnika iz Washingtona v Vatikan.

Rekli smo in ponavljamo: Laglje je priti "nadvojvodi" Otu, ali Sforzu, kar morkoli na merodajno mesto v Washington, kakor pa deputaciji demokratičnih Slovencev.

Nekateri so rekli, da so take izjave pretirane, da moramo zaupati demokraciji itd.

Pa se je pripetilo, da kar se ni posrečilo pustolovcu rumunskemu eks-kralju Karlu, se je pretendentu za avstro-ogrski cesarski prestol, nadvojvodu Otu habsburškemu,

Naš stari vojni tajnik Stimson ga je priznal za načelnika "osvobodilne fronte" za Avstrijo in v nju pritaknil vse, ki so bili rojeni pod Franc-Jožefovo apostolsko krono.

Ali je to demokracija, za kakršno naj umirajo naši fantje?

Avstrijski socialisti protestirajo. Čehi, Slovenci, Hrvati, Srbi in vsi drugi, ki jim je za svobodo, se zgrajajo nad tem čudnim političnim priznanjem Otona habsburškega, ki ga je dobil v Washingtonu.

V protest proti temu se je oglasil tudi novinarski oddelek jugoslovenske vlade, Jugoslovenski informacijski center v Washingtonu, čigar poročilo o vsem tem podajamo v spodnjih kolonah.

NAPORI OTONA HABSBURŠKEGA

Včeraj smo prinesli prve vesti o tej anahronistični grožnji proti demokratičnim institucijam v Srednjem Evropi. Obenem s prvimi manifestacijami ogroženih protestov iz ameriške in zavezniške javnosti smo objasnili tudi svoje lastne stališča. Nadaljevali bomo objavljanje teh vesti in opozarjanje slovensko javnosti in časopisje. V svobodoljubnih krogih je nastal proti tej pojavi iz mračne preteklosti vihar ogroženja, ki jo bo pognal nazaj odkoder je pršila.

Protesti proti odobrenju avstrijske legije

Washington, 23. novembra. (ONA) — Odobrenje vojnega ministrstva, da se v okviru vojske Zedinjenih držav osnuje avstrijski bataljon v tesnem sodelovanju z Otonom Habsburškim, pretendentom na avstro-ogrski prestol, je napravilo iz srednje-evropskih političnih krovov razdraženo osje gnendo.

Ogorčenje in vznemirjenost — to je bila reakcija demokratičnih prvakov Avstrije, Čehoslovake, Madžarske, Poljske, Rumunije in Jugoslavije. Habsburška hiša je vladala nad temi narodi predno je bila leta 1918. monarhija odpravljena. Trije pravaki bivše liberalne avstrijske republike vladave, vključno bivšega vojnega ministra Juliusa Deutscha, so vložili pri vojnem sekretarju Stimsonu naslednji protest:

"Vsaka zveza katerekoli avstrijske vojaške sile v Zedinjenih državah s habsburško hišo, bi imela uničuoči vpliv na avstrijski narod, v katerem bi zadasila zaupanje v osvobodiljanu."

Obenem z Deutschem, ki je

bil voditelj avstrijskega upora proti diktatorju Dollfussu meseca februarja leta 1934., sta protestirala tudi Friedrich Adler, vodja avstrijskega delavškega komitea in član bivšega avstrijskega parlamenta, ter Eileen bogenskih, bivši zunanjki ministri avstrijske republike. Pošala sta sekretarju Stimsonu naslednjo brzjavko:

"Vlagamo takojšen protest proti zlorabi vaših izjav s strani neznanne skupine avstrijskih emigrantov."

Izjava g. Stimaona o avstrijskem bataljonu je bila razglasena na rojstni dan nadvojvode Otona, ko je praznalo 30. letnice. V proslavi, ki se je vršila v nekem newyorskem hotelu, je prečital Oton Stimsonovo pismo, v katerem vojni sekretar sprejema ponudbo avstrijskega "prestolonaslednika" za nabiranje prostovoljev avstrijskega bataljona, za katero bo skrbel vojaški komite za osvoboditev Avstrije. G. Stimson piše v svojem pismu:

"Prepričan sem, da bodo državljani Zedinjenih držav avstrijske narodnosti zgrabili to priliko, da koristijo naši skupni stvari. Vaš takojšnji odgovor na poziv War Departmenta sem zelo odobraval."

Zvedeli smo, da so britanski uradni predstavniki odklonili povabilo na Otonovo pojedino, če, da britansko zunanjje ministerstvo noče podpirati habsburških ciljev s tem, da bi napravil Otonu nastopilo drugače, nego napravil navadnemu državljanu."

Ferdinand Czernin, chair-

mokratičen pokret, je izjavil, da je presenečen, da War Department sodeluje z Otonom. Povdari je, da se Otonov vojaški komite, ko omenja deset milijonov Amerikancev avstrijskega potomstva ... "more nanašati le na vse Amerikance, ki izhajajo iz ozemelj bivše Avstro-Ogrske monarhije, in ne morda le na one iz avstrijske republike, katere izseljeniški potomstvo šteje manj nego en milijon po uradnem štetju iz leta 1930."

Czernin nadalje ugotavlja: "Nobena izmed demokratičnih avstrijskih skupin ni bila pridružena k pogajanjem akoravno so ponovno ponudile svojo podprtje pri nabiranju zares nepotične in nestrankarske vojaške čete. Postavljene pa so bile pred "fait accompli".

Prof. Rusten Vamberger, vodja demokratičnih Madžarov v Zedinjenih državah, je izjavil naslednje: "Vsek poskus, da se zopet uvede avstro-ogrski monarhiji, bi nanoval ozivel pritožbe proti Izkorisčavanju Madžarske s strani habsburške dvorske klike." Dostavljal je, da bi "habsburška vlada pomenila nadaljevanje fevdalnega vladanja na Madžarskem, ki je najbolj odgovorna za nesrečo in za bedo madžarskega naroda."

Dr. Nikola Mirković (Jugoslavija) je izjavil, da bi podpiranje habsburških monarhističnih aspiracij "zelo škodljivo vplivalo na potek vojne in nesloga med ameriškimi državljanji srednje-evropskega potomstva."

Državni sekretar Hull je iz-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Zahvalni dan, in pa velika triumfalna ruska ofenziva, sta prila letos ravno o pravem času. Stalingrad, katerega obrambu je občudoval ves svet — se je dvignil, strašen v svojem maščevanju. Stotiso Nemcov, kateri so padli v boju za vzpetje tega mesta, gnijejo na russkih poljanah zaston. Njih žrtve so samo blazen zamah ponorelega človeka, ki si domišlja, da je Aleksander, Hanibal, Čingiskan ter Napoleon vse to v eni osebi. Timošenkove armade so mu v enem samem silnem zamahu raztrgale ta sen-

di ostali svet bo potreboval ljubljati kot je Stafford Cripps. Tisti, kateri čitate meščanske liste, ste gotovo opazili zadnje čase dolge jeremijade v Peglerjevi koloni. Skoraj dana tedna je odgovarjal in razpravljal o govoru podpredsednika Wallaceja, katerega je imel pred par tedni v New Yorku, za časa občetnice ruske revolucije. Ko je Pegler tisto končal, se je po spravil na predsednika Roosevelta radi \$25.000 letne plače. Da bomo ložje razumeli, Westbrook Pegler je časnik v službi Howarda Scrippsovega sindikata, kateri kontrolira ali pa direktno lastuje več kot trideset dnevnikov v tej deželi. Za njegove napade na organizirano delavstvo (kar je njegov navadno delo) je plačan \$60.000 na leto. Razumljivo je, da mu tistih \$25.000 ne more biti v glavo.

V koloni za kolono pojasnjuje, da je tista stvar o petindvajset tisočih navadnih komunističnih program, katerega so "new dealerji" ukradli komunistom in ga naprili revnimi kapitalistom na rame. Da isto do kaže, citira komunistični program iz leta 1938, kjer je nekaj sličnega omenjeno. Da, veliko bo trpljenje med višjimi sloji, dočim se bo delavstvo valjalo v razkošju ob svojih ogromnih plačah od \$1.000 do \$2.500 na leto.

O slovenskem kongresu

Članek Louisa Adamiča sem pazno prečital. Ta članek je še najboljši, kar smo jih dosedaj čitali. V njemu je povedano, kar nas je že veliko slutilo, da je pri nas nekaj narobe, da ničma sedanja jugoslovanska vladina nobenih posebnih načrtov, in da nimamo izven Sovjetske Rusije še nobenih zagotovil od drugih zavezniških držav. Ta slovenski kongres bo imel v resnici precej dela, če bo hotel najemati zamašiti to vrzel. Odvisno je od nas, da se ga v največjem številu udeležimo.

Ruski relif

Prodaja in zbiranje svote za namizni prti lepo napreduje. Dosedaj nabранa vsota presega že več kot sto dolarjev. Prečrčan sem, da bo skupna vstopna cena pet dolarjev zbrana še pred marcem. Iskrena hvala vsem prodajalcem, še posebno pri ženskem društvu "Nada SNPJ", katero se je tako pozrtovalno zavzelo za to delo. V bližnji bodočnosti bo pisec teh vrnitev obiskal tudi raznega društva za pomoč.

Direktno za ruski relif sem prejel: Feliks Strumbel, Cleveland, O., \$5; Ciril Pitchman \$5, občina John Pitchman \$5, občina Dorothy Thompson, je nemogoče, kajti mala Avstrija, kot je bila po zadnji vojni, steje komaj šest milijonov prebivalcev. Skoraj getovo je Oto uračunal v nekdanjo Franc-Jožefovo Avstrijo šestinpetdeset milijonov vseh nimenih izseljencev, ki so v tej deželi.

Vse to je mogoče prav. Fant se je čez noč izpreobrnil, kot se je njegov kraljevski kolega dolil v Mehiki, veličanstvo Korala iz Rumunije. Kar pa dela stvar komplicirano je to, da so ravno isto zahtevano dogodilo. Oto je prečital pismo vojnega tajnika Henryja L. Stimsona, v katerem mu slednji piše, da je stranka, katero reprezentira Oto, dobila oficijelno dovoljenje zbiranja takozvanega avstrijskega bataljona. Ob enem je Oto prečital pismo, v katerem je naznajan vojaškim oblastim v Washingtonu, da je tu v Ameriki nad deset milijonov ljudi avstrijskega pokolenja. To pa — kot pravi Dorothy Thompson, je nem

POVESTNI DEL

Za očetom v Egipt

NIKOLAJ RAJNOV

(Iz bolgarske prevel TONE POTOKAR)

(Nadaljevanje.)

Sedel je, nažgal debelo cigaro, potegnil iz žepa jantarski molek, ga začel prebirati in dejal:

— Tisto pa, kar ijudje govorijo, ni res. Zdaleč je lepo praviti. Dekle je tu, polovico mojega dela opravlja. Pisma piše, trgovce sprejema, kopcev iše. Jaz — saj veš, koliko šol imam — ne morem brez tujje pomoći. Ona piše in govorji več jezikov, pa tudi bistroumnja, pogaja se, v našem poslu pa je tak človek zlata vreden. To je vse. Ljudje pa — če so slišali ali ne — govorijo: ne moreš jim zamašiti ust.

Ni bil videti kakor človek z zavestjo krvide na sebi. Govoril je umirjeno, nekam težko; prebirjal je molek, gledal sina v oči.

Trečino. Vstopilo je dekle — prav ona, o kateri sta se pogovarjala. V rdeči svili. Viške postave. Lepša ko na slikah. Po grško je nekaj vprašala očeta. On jo je pogledal in spregovoril dve besedi, ki jih nisni razumel: vsekakor v arabščini. Takrat so se dekle tove oči razprle, postale so šenkrat tolikšne, nekaj strast nega je zagorelo v njih. Samozavestno je stopila proti mladeniču, kljub očitajočemu pogledu, s katerim jo je bil ošinil oče. Ponudila mu je roko in zvonko povprašala:

— Kaj je novega v Koprivštici?

— Nič novega ni, — je sramljivo odvrnil sin, pa ves zardel. — Kako pa veste za Koprivštico? Ste bili tamkaj?

— Za Koprivštico? Ne. Vaš...

... Votre pere m'a dit... dosti o Koprivštici... Dosti, dosti!

Oče se je nasmehnil na nek poseben način — ko igralec, ki dobiva. Delo ga žaka, pustil ju bo sama. Gospodična pa bo zvečer pripeljala sina v gostilnico.

Nerodno mu je bilo. Zasovaril jo je, preden jo je bil videl. Zdela se mu je, da ve ona vse, pa si prizadeva, da bi mu ugajala. Ni je hotel videti, pa mu je po sili hodila pred oči, ob vsaki besedi je menjavala držo, ko da ni mogla vzdržati.

Poteno zlepjene ustnice, rdeče, strastne. Telo polno krvi, pretisnjeno. Vjugave kretanje in vražje oči. Prisilen je bil, spregovoriti vsaj katero besedo, njen pogled pa je stegovale tipalke proti njemu, počasi poželenja po osvojitvi. Zdaj je široko razprla oči, zdaj zaprla črne dolge trepalnice, med katerimi je podhrteval vlažen in nevaren mrak. Zdela se mu je, ko da mu je sojena. Predlagala je, da gresta ven. Na ulici se je zadržala hladno; celo do Hallilovega hanana sta bila odšla — da bi si ogledala perzijske in arabske prodajalnice. V zlatarskih ulicah poleg Kalaunove džamije je bilo dobiti sveta. Dekle se je moralog pogostoma stisniti k Rašku, da bi se umaknila mimo hitečim; vselej se je oprostila — ljubezni, toda zadržano.

Padel je mrak. Stopala sta po temni ulici. On je bil utrujen. Spotaknil se je. Morala ga je ujeti, da ne bi padel. Njega pa je postal sram, ker je bil slabno misil o njej. Zahvalil se ji je — to pot od srca. Po temni ulici je stopal prizigalec laci, slišati je bilo korake. Dekle je stopalo poleg Raška, držala ga je za roko in molčala. Nejak dehtecega je velo od nje — ni bil ne parfum, ne pudor — in opijanalo mladeniča.

Prispel sta v gostilno — veliko in svetlo. Stari je sedel v družbi dveh trgovcev. Pili so whisky z ledom. Prinesli so še dve časi. Raško je postal vesel. Ona pa ko da ne. Z vsemi je govorila spoštljivo, toda krateko. Od časa do časa je pogle-

je mladenič ni videl ves teden. Povpraševal je očeta. Stari ga je pogledal z laskotnim nasmehom in dejal:

— V Carigrad je odšla.

Raško je otožno vprašal, kdaj se bo vrnila.

— Ne vem... Morda jutri, morda tudi čez teden — dva. Tak je naš posel: nič se ne ve.

In pogleduč ga, nasmihač je se mu, ga je pobaral:

— In ti?

— Jaz... Ne vem... Zdi se mi, da bi bilo treba iti domov. Delati je treba. Pa tudi mati me čaka.

— Dobro, da si me spomnil. Pozabil sem bil; pismo je prispele zate.

Iz žepa je potegnil sveženj papirjev, oddvojil moder ovoj, mu ga ponudil in dejal:

— Poglej, kaj piše, pa mi boš povedal. Morda bi rada denarja...

*

"Kaj si storil, Raško, kaj si storil, sinek? Dva meseca sta minila, pa mi še nisi pisal. Nekaj mi gloda v srcu, naj ti naravnost povem: v družbi tiste vražje Grkinje so te videli..."

Tudi njega bo speljala — pravijo; mlad je, ona pa vražja.

Jaz pa jih pravim: — Raška ne more speljati, on se je po meni vrgel, ne po svojem očetu. — Piši mi vendar, kaj je med njim in njo; piši mi, Raško, kaj počenjata, ali je res tisto ali so lagali — da bi se jih laž v grlu zataknila! In tudi nič ne piše o svoji vrnitvi. Pa — čeprav! Sama sem kriva. Nihče mi ga ni natovoril na grbo, sama sem ga vzela...

Pravili so mi ljudje: — Cirpanec je; ne jemlji ga! Cirpanci obletavajo ali ženske ali pa vi... — Jaz pa: — Ni tak fant, — pravim; — po gostilnah ne hodi, za dekleti ne optela.

Ali optela ali ne, Raško? Tale moja nora glava ve... — Tako je, — pravim; — o vsem sem mu pisala. — Kaj se nisi preobjedel denarja? — On pa — niti besede. Toda ni bilo brez vroča. Ko so začeli tudi po Vojvodencu govoriti,

so se ljudje začeli spogledovati, kjer kolik me je kdo srečal,

ko da imam mrlja v hiši...

Naj bo že kakor koli, toda reci mu, naj se vrne, kajti ti gobedači so začeli lajati in jim ni nikoli dovolj. Jaz pa molčim,

in srce se mi trga; kar naprej mi tukaj nekaj nabija in nabija — ko golob preden vzeti.

John H. Krzianik, Kemmerer, Wyo., je poslal dve naročnini, provizijo pa prispeval v tiskovni fond.

Chicago: Upravnik 10 naročnin in 4 oglase za koledar,

Frances Vider, 2 naročnini, Lucas Grosler, 2 in Frank Zaitz 1.

Joseph Snay, Bridgeport, O., je poslal prispevke Prosvetni matici za klub "Naprej" št. 11 JSZ in zraven tudi 2 naročnini.

Joseph Jereb, Akron, O., je obnovil naročnino, prispeval dolar v tiskovni fond in naročil tudi koledar.

Kayeten Erznožnik, Red Lodge, Mont., 4 naročnine in \$2 tiskovnemu fondu.

Brownonton, W. Va., Frank Klemenc je obnovil svojo na-

raročnino in prispeval v tiskovni sklad \$2.25. On nikoli ne pozabi prispeti listu v podporo,

kadar obnovi naročnino.

Anton Zornik iz zap. Penne je od zadnjih poslal 19 naročnin, med katerimi je bilo več novih, in nabol je še \$2.50 v tiskovnemu fondu. Tone pravi, da će z enim ne uspe, poskusiti pa z drugim.

Jože Ovca, naš "oldtimer"

iz Springfielda, Ill., je poslal 4 naročnine in \$1.75 v tiskovni fond, ki jih je zbral med so-

drugi, Anton Gorenc pa je poslal eno novo naročnino.

John Petkovšek, Kokomo, Ind., se kaj rad spomni tiskovnega fonda in mu je spet poslal en dolar, in zraven je na-

ročil še tri koledarje.

Dalje so naročili koledar še

sledenči: Klub št. 27 JSZ, Cle-

veland, O., 200 izpisov; klub

št. 49 JSZ, Collinwood, O.,

150; Frank Cvetan, Tire Hill, Pa., 200; Anton Udovich, La-

Salle, Ill., 50; Joseph Snay,

Bridgeport, O., 45; klub št.

228 JSZ, Purseglove, W. Va.,

30; James Dekleva, Gowanda,

N. Y. 30; Frank Stih, Sheboy-

gan, Wis., 25; Mary Polšak,

Imperial, Pa., 20; št. 86 SNPJ,

Chicago, Ill., 15; Frank Pipan,

Hibbing, Minn., 15; Kayeten

Erznožnik Red Lodge, Mont.,

15; št. 143 SNPJ, East Helena,

Mont., 12; Lenhart Werdinek,

Gornje je domačin, kakršni žive v Novi Gvineji (New Guinea). Pred vojno je pripadala deloma Nizozemski in pa Avstraliji. Po lanskem 7. decembra so jo invadirali Japonci. Ameriške in zavezniške čete so se z njimi popadle, da jih izčerno. "Divjak," ki ga predstavlja gornja slika, pa je v tem zelo nezadovoljen in bi rájše kar svojo kot pa kakrnikoli drugo slobodo, ki mu jih nosijo iz drugih krajov sveta.

Napad zavezniških letalcev na vlak v Afriki, ki je vozil potrebične nemški in italijanski armadi. Bombe so cilj pogodile in 26 vagonov je bilo uničenih.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Piše CHARLES POGORELEC

Anton Shular, Arma, Kans., je poslal 6 naročnin in \$2 v tiskovni sklad.

Iz Detroita je poslal še en oglas za koledar Peter Benedict, Joseph Klarich pa obnovil svojo naročnino in prispeval \$2 v tiskovni fond.

Anton Udovich, La Salle, Ill., je poslal 3 oglase za koledar in 2 naročnini.

Andrej Vidrich, Johnstown, Pa., je poslal 2 naročnini.

John Krebel je spet naročil knjige iz naše knjigarnice in poslal nekaj podpore listu.

John Jereb iz dajnjega Rock Springsa, Wyo., je poslal 3 naročnine, med katerimi sta dve novini. Bo menda res, kot je zadnjic poročal, namreč da je poleti ribaril po jezerih v gorah, zdaj bo pa "jagal" za novimi narodnimi. Da bi le upel tudi pri tem delu!

John H. Krzianik, Kemmerer, Wyo., je poslal dve naročnini, provizijo pa prispeval v tiskovni fond.

Chicago: Upravnik 10 naročnin in 4 oglase za koledar, Frances Vider, 2 naročnini, Lucas Grosler, 2 in Frank Zaitz 1.

Joseph Snay, Bridgeport, O., je poslal prispevke Prosvetni matici za klub "Naprej" št. 11 JSZ in zraven tudi 2 naročnini.

Joseph Jereb, Akron, O., je obnovil naročnino, prispeval dolar v tiskovni fond in naročil tudi koledar.

Kayeten Erznožnik, Red Lodge, Mont., 4 naročnine in \$2 tiskovnemu fondu.

Brownonton, W. Va., Frank Klemenc je obnovil svojo na-

raročnino in prispeval v tiskovni sklad \$2.25. On nikoli ne pozabi prispeti listu v podporo,

kadar obnovi naročnino.

Anton Zornik iz zap. Penne je od zadnjih poslal 19 naročnin, med katerimi je bilo več novih, in nabol je še \$2.50 v tiskovnemu fondu. Tone pravi, da će z enim ne uspe, poskusiti pa z drugim.

Jože Ovca, naš "oldtimer"

iz Springfielda, Ill., je poslal 4 naročnine in \$1.75 v tiskovni fond, ki jih je zbral med so-

drugi, Anton Gorenc pa je poslal eno novo naročnino.

John Petkovšek, Kokomo, Ind., se kaj rad spomni tiskovnega fonda in mu je spet poslal en dolar, in zraven je na-

ročil še tri koledarje.

Dalje so naročili koledar še

sledenči: Klub št. 27 JSZ, Cle-

veland, O., 200 izpisov; klub

št. 49 JSZ, Collinwood, O.,

150; Frank Cvetan, Tire Hill, Pa., 200; Anton Udovich, La-

Salle, Ill., 50; Joseph Snay,

Bridgeport, O., 45; klub št.

228 JSZ, Purseglove, W. Va.,

30; James Dekleva, Gowanda,

N. Y. 30; Frank Stih, Sheboy-

gan, Wis., 25; Mary Polšak,

Imperial, Pa., 20; št. 86 SNPJ,

Chicago, Ill., 15; Frank Pipan,

Hibbing, Minn., 15; Kayeten

Erznožnik Red Lodge, Mont.,

15; št. 143 SNPJ, East Helena,

ČEZ DRN IN STRN

Piše ZVONKO NOVAK

SLOVENCI

XXXIV.

Car Lazar je zbral veliko vojsko. Tej so se pridružili tudi bosenski kralj Stefan Tvrdko, potem albanski, vlaški, hercegovski knezi in še mnogi drugi zavezniki. Kar mrgolelo je vojakov na Kosovem polju. Pravijo, da jih je bilo več kakor 200.000 mož. Turkov pa baje komaj peti del, kar je komaj verjeti. Toda Turkom je bila vojna sreča mila in po tri-dnevni kravini bitki, ki ji kmanu ni najti vrstnice v svetovni zgodovini, razen če vpoštovamo strašne boje v sedanji vojni med Nemci in Rusi, je bila za tiste čase ogromna srbska vojska popolnoma pokončana, kar Lazar ubil in Srbiya izbrisana iz vrst neodvisnih evropskih držav. Bilo je brez pomena, da je srbski junak Miloš Obilic zadnji večer na čelu dvanaestih mož pridri v sultana šotor in zabetel Muradu meč v srečo. Maščeval je le ne-srečo svoje domovine, turške sile pa ni ustavil.

Le visoko gori v Zeti, po-nejšči črni gori, se ponosni plavinski sinovi niso uklonili turškemu jarumu. Po smrti Dušana Silnega jim je vladala rodbina Balšičev, potem pa pod benečansko vrhovno oblastjo Črnojeviči do l. 1516. Ko se je drugi Črnojevič priznal za turškega podložnika ali vazala, so mu Črnojevič odpovedali pokorščino ter se obrnili do svojega škofa Vavila, naj jin bo na čelu tudi v posvetnih zadevah. Odtlej si je v neprestanih bojih s Turki ohranilo hrabro gorsko ljudstvo dolgo vrsto let ljubljeno svobodo pod vodstvom duhovnih knezov. Šele Danilo Petrovič Njeguš, ki se je odpovedal svoji duhovski časti, je bil prvi posvetni vladar in ustanovitelj dinastije Nje-gušev.

Po bitki na Kosovem polju so se dežele severno od Balkana hitro druga za drugo uklo-nile turški nasilnosti, nakar je bila pot v podonavsko pokraji-ne Turkom odprta na stežaj. Muradov sin Bajazet si je Bolgarsko poplombo podvrgel ter prisilil vlaškega vojvodo k temu, da mu je plačeval letni davek.

Ko si je turška nasilnost pod-vrgla Srbijo, je morala Madžarska braniti Evropo pred turškimi navali. Zaeno s Slo-venci in Hrvati so Madžari vršili to težko nalogo skozi tri sto let. Ivan Hunjadi, Janez Kapi-stran in Matija Korvin—kralj Matjaž — so najznamenitejši junaki iz prvih bojev s Turki.

L. 1391. so turške čete prvič udarile čez Savo na hrvaško zemljo. Z namenom, da bi jih ostrašil, se je odločil cesar Si-gismund l. 1392. na čelu močne vojske vdreti v Srbijo. Pri-družil se mu je celjski grof Vil-jem s svojimi slovenskimi če-tami. Madžarska vojska je res prodrla precej globoko v Bol-garsko, ker so se Turki previ-dno umikali. Toda posebnega uspeha Madžari niso dosegli. Sultan Bajazet je po odhodu Madžarov še huje pritiskal na Bolgare in Vlaha, da bi jim vzel pogum za upor. Obenem pa je seveda tudi snoval načrte

že ni izmrla slovenska zavest, jim sreča krvavi od brdkiosti, ko slišijo vsak dan o novih ne-zasiših grozodještivih, ki jih počenajo Hitlerjevi in Mussolinijevi hlapci pa madžarski krvniki nad nesrečnim sloven-skim narodom po pograženi in razkosani Sloveniji.

Vsi doslej prijavljeni dele-gatje in prijavljene delegati-je, vse, prav natanko vse se strinjajo v tem, da moramo vse slovenski Amerikanci ramo ob rami s skupnimi močmi svojim bratom in sestram onkrat morja v tej strašni nesreči prisvo-citi na pomoč. Vsi in vse imajo le ta cilj pred očmi. Vsi in vse želijo edino to, da bi pomagan-dra in potepanta Slovenija združena in demokratična zo-pet vstala ter nudila svojemu ljudstvu poleg svojih prirodnih krasov tudi lepše in srečnejše življenje na podlagi pravično-sti za vse.

Vsi primorski Slovenci, Istra-nje, Rečanje, Tržačanje, Gori-čanje, Vipavci, Stajerci, Koro-šči in Prekmurci, vse ti ljudje si želijo priti v okvir združene in demokratične Slovenije. To je njihovo največje koprjenje. In v tem nepremagljivem hre-penu se jim v čimdalje jasne oblike poraja vera v to, da bodo mogli po tej grozni voj-

ni z rusko in našo pomočjo sa-mi delati pôstave, kar so si jih najhuj predadel enkrat v davnini na istih tleh, in živeti svobodno kulturno, politično in gospodarsko življenje v družbi bratskih in demokratičnih držav, ne da bi se jim bilo treba od strahu tresti pred nemško nadutostjo in laško laktoto.

V znanimu skupnega cilja se bo šešel ta naš prvi narodni kongres in če bo tudi njegovo zborovanje potekalo v duhu plemenite vzajemnosti, bodo njegovi uspehi veliki, a sadov začrtanega dela pa ne precen-ljive vrednosti ne samo za Slo-venijsko, nego tudi za ameriško slovenstvo. Kajti ta vzajemnost ne bo le prinesla velike gmotne in moralne pomoči našim ubogim ljudem v stari do-movini, nego postane lahko svetel zgled za vzajemno delovanje med vsemi jugoslovan-skimi Amerikanci.

Slovenski narodni kongres bo tako lahko sijajna manife-stacija naše skupne volje in od-ločne zahteve po pravici za slovenski narod onkrat morja.

To si želim in upam. S tem upanjem in s to željo se morda tudi jaz odpravim prihodnji petek ali tako nekako v Cleve-land na ta naš prvi narodni ta-bor takšne vrste v tej deželi.

Ali smo v vojni zato, da se pomaga obnoviti avstro-ogrsko monarhijo?

(Nadaljevanje z 2. strani.)

javil danes na časniški konfe-renci, da živi Oton in tej deželi v svojstvu begunci in da naj-

novejši dogodki tega niso spre-menili. Podrobnosti pa o temu ni dal nobenih.

Osebnosti, ki so odgovarjale na mestu vojnega sekretarja Stimsona, niso mogle podati nobene izjave glede vesti, da je Stimson pisal Otonu in mu čestital k ustanovitvi legije.

V washingtonskih krogih, v katerih se je govorilo o tej za-devi, je nekdo omenil, da Oton "ne bi mogel nabratiti niti 100 mož". Za svoj bataljon, ker bo do druge avstrijske skupine v opoziciji.

V Washingtonu je znana stvar, da sta State Department kakor tudi Office of War Information zastopala stališče, da se se nahajajo Avstriji med vsemi kandidati za pripozna-nje posebnih čet v okviru na-še armade, med onimi, ki so imeli najmanj izgledov. Kako je prisko do tega, da je bil avstrijski bataljon priznan, o tem ni dobiti nobenega objasnjenja, razen mogočnosti močnih os-ebnih vplivov pri predsedniku Rooseveltu ali vojnemu sekre-tarju Stimsonu. A za to možnost seveda ni dobiti nobenega potrdila.

Izjava kongresnika Emanuela Cellerja o habsburžanah

New York, 23. novembra.—(ONA). — Narodni poslanik Emanuel Celler je izjavil v za-devi avstrijske legije in Otonu habsburške kot vodje, na-slednje:

"Že ime Habsburžanov samo po sebi bojovali, demokra-tičnim Avstrijcem, Madžarom, Čehom in Jugoslovom pravi anatom, bodisi da so tu v naši sredini, bodisi v Evropi. Jasno je, da bi Oton in njegova skupina hoteli zopet vzpostaviti habsburško oblast. Da ga ne-kateri vplivni Amerikanci pod-pirajo, je žalitev zvestih in do-moljubnih Čehov in Jugoslova-nov v naši sredini. Propaga-nada, katero dvigajo ta človek in njegov pomagači, je nasprot-na demokraciji — protivna šti-rim svobodam. Ako podpiramo Otona, polagamo temelje me-ščanski vojni v Evropi."

SPOR MED AVSTRIJCI

Prvaki proti-monarhistične skupine so proti Stimsonu ovemu načrtu

New York, 25. nov. (Izvirno poročilo New York Timesu.) Prvaki proti-monarhistične "Austrian Action" izjavljajo danes, da demokratični Avstrijci ne bodo podpirali formacije avstrijskega bataljona v vojski Zedinjenih držav, dokler bo organizacija v rokah čisto monarhistične skupine, ki si je nadala ime "Vojaški komite za osvobodenje Avstrije" in kate-ro je Heinrich L. Stimson, voj-in tajnik zapisal za zbir-

ni z rusko in našo pomočjo sa-mi delati pôstave, kar so si jih najhuj predadel enkrat v davnini na istih tleh, in živeti svobodno kulturno, politično in gospodarsko življenje v družbi bratskih in demokratičnih držav, ne da bi se jim bilo treba od strahu tresti pred nemško nadutostjo in laško laktoto.

V znanimu skupnega cilja se bo šešel ta naš prvi narodni kongres in če bo tudi njegovo zborovanje potekalo v duhu plemenite vzajemnosti, bodo njegovi uspehi veliki, a sadov začrtanega dela pa ne precen-ljive vrednosti ne samo za Slo-venijsko, nego tudi za ameriško slovenstvo. Kajti ta vzajemnost ne bo le prinesla velike gmotne in moralne pomoči našim ubogim ljudem v stari do-movini, nego postane lahko svetel zgled za vzajemno delovanje med vsemi jugoslovan-skimi Amerikanci.

Slovenski narodni kongres bo tako lahko sijajna manife-stacija naše skupne volje in od-ločne zahteve po pravici za slovenski narod onkrat morja.

To si želim in upam. S tem upanjem in s to željo se morda tudi jaz odpravim prihodnji petek ali tako nekako v Cleve-land na ta naš prvi narodni ta-bor takšne vrste v tej deželi.

drugimi Avstriji posebne so-cialne ugodnosti v Washingtonu, kakor tudi njegova mati, bivša cesarica Zita, ki je v pre-tekom poletju preživel v "week-end" v hiši predsednika v Hyde Parku.

Otonov "alde de camp", grof Edmund Czernin, bratranec Ferdinand Czernin, je izjavil danes, da avstrijski pokret,

da katerega se je, kakor trdi Ferdinand Czernin, odcepila skupina "Austrian Action", ni izrazito monarhistična skupina, da pa obenem Otonu ni so-vražna. Izjavil je, da ta skupina, kakor tudi nadvojvoda sam, nima nobenih določnih ciljev za ustroj bodoče avstrijske države.

HABSBURSKE NADE

Ga. Freda Kirchway, glavna urednica uglednega ameriškega časopisa, "The Nation", je objavila o zadevi Habsburžanov že dne 24. oktobra članek, iz katerega prinašamo naslednji izvleček:

Ga. Kirchway napada ameriško diplomacijo, o kateri trdi, da je meščanica tradicionalizma, previndnosti in pedantije. Odnošaji z Vichyjem so najboljši dokaz za to.

Oton habsburškega navaja kot primer propagiranja sumljivih "svobodnjakov" pravkov. Trdi, da ima nadvojvoda čedalje več uspehov v Washingtonu in da nekatero dobro obveščene osebe trde, da bo svobodna avstrijska legija z Otonom na čelu kmalu dobila neuradno priznanje uradnega Washingtona. Ga. Kirchway poudarja, da bo to izzvalo večno nezadovoljnost med vla-dami v izgnanstvu, posebno pri čehoslovakih, Jugoslovan-in Poljakih.

Dočim so simpatije do Tibor Eckharda, madžarskega reak-cionarca in bivšega terorista, pomenile le žalitev demokra-tičnih čuvstev naših priateljev v vzhodni Evropi, bodo posle-dice naše pomoči avstrijskemu nadvojvodi mnogo teže. No-bena stvar ne bo mogla nikdar pregoroviti držav, ki so nekaj tripele pod habsburškim jar-mom, da prijazno prenašajo Otonovo stremljenje za vod-stvom.

Njegovi načrti federalne Srednje Evrope so tudi zelo umljivi.

PRESTOLSKIE AMBIČIJE

New York, 24. novembra. (New York Post). — Znameniti publi-cist in radio komentator Johannes Steel je posvetil svoj članek v New York Postu Otonovemu spli-kanju:

Johannes Steel v svojem članku najprej orisuje predzgo-dovino te zadeve, t. j. pismo vojnega sekretarja z dne 19. novembra pa je naslovljeno Otonu "of Austria", načelniku vojaškega komiteja, in omenja, da je ta Department "priznal" vojaški komite za osvoboditev Avstrije.

Vojni sekretar je dodal, da bo podpora komiteju pri nabi-ranju prostovoljev za avstrijski bataljon dejansko pomaga-la k uspehu te edinice in da je preprican, da bodo državljanji Zedinjenih držav avstrijskega potomstva zgrabili to priliko, da pomagajo našim skupnim ciljem. Zahvaljuje se Otonu za njegov takošnji dogovor na povabilo War Departmenta.

Druge avstrijske skupine prezre

To pismo, o katerem smo zvedeli dares, si razlagajo ne-kateri tako, da je War Depart-ment predlagal Otonu naj na-bere moštvo za avstrijski bata-ljon, da pa je opustil nasloviti isti poziv tudi demokratičnim avstrijskim skupinam.

Na vprašanje, ali so bila slična pisma poslana tudi drugim avstrijskim skupinam, so po-bljasčeni krogi odgovorili, da ne, ker druge skupine niso bile napravile nobenih prošenj. To-daj Ferdinand Czernin, predsednik avstrijske akcije, je izjavil, da je njegova skupina pro-sila za takšno edinico ves čas od Pearl Harborja sem.

Vojni department se je, pre-dno to je ukrenil, posvetoval z državnim departmentom in dobil odgovor, da je prvočni namen, nabratiti bataljon brez strankarskih ciljev.

Nek uradnik je razložil, da je bil Oton pač prvi na licu me-sta in da si je tako prisvojil ves projekt. Trde tudi, da je Oton dejal, da je bil načrt oz-nanjen dne 19. novembra v čast njegovemu rojstnemu dnevu, ki je bil 20. novembra, ko je na pojedini v New Yorku Oton prečital svojim gostom pismo tajnika Stimsona. Videti je torej, da je Oton skušal u-stvariti mnenje, da je pred-stavnik vseh Avstrijev v tej deželi.

Nek uradnik je razložil, da je bil Oton pač prvi na licu me-sta in da si je tako prisvojil ves projekt. Trde tudi, da je Oton dejal, da je bil načrt oz-nanjen dne 19. novembra v čast njegovemu rojstnemu dnevu, ki je bil 20. novembra, ko je na pojedini v New Yorku Oton prečital svojim gostom pismo tajnika Stimsona. Videti je torej, da je Oton skušal u-stvariti mnenje, da je pred-stavnik vseh Avstrijev v tej deželi.

Drug uradnik je pripomnil, da je Oton status uradno takšen kot ga je opisal tajnik Hull, da pa uživa v primeru z

Niti najmanj nočeo namig-niti, da takšni ljudje kakor de-mokrati, liberalci in republi-kanci v Avstriji sploh žive. No-bene besede o gen. Deutschu, ali o komiteju avstrijske ak-cije. Le majhno in lično prgišče.

Otonov "alde de camp", grof

Edmund Czernin, bratranec

Ferdinand Czernin, je izjavil

danes, da avstrijski pokret,

da katerega se je, kakor trdi

Ferdinand Czernin, odcepila

skupina "Austrian Action", ni

izrazito monarhistična skupina,

da pa obenem Otonu ni so-vražna. Izjavil je, da ta skupina, kakor tudi nadvojvoda sam, nima nobenih določnih ciljev za ustroj bodoče avstrijske države.

Zdaj man manjka le še ne-kdo,

ki bi nam preskrbel orke-ster,

da nam bo zaigral valček

Blue Danube in kar naenkrat

bomo dejansko zopet v tisti

starci lepih Metternichovih ča-sih.

Reakcijo, ki jo je povzročila ta habsburžanska zadeva na primer v čehoslovačkih krogih,

je lahko zamisliti.

Oscbie vojaškega komiteja za

osvoboditev

Avtstrie, kater

APL Meets the Challenge

The Labor Party's 410,000 votes in the New York State campaign has been acclaimed by its leaders and by political commentators as its first "real" victory. The facts more than bear out this assertion.

Since 1936, the year it was organized, the APL has scored several notable successes. It helped twice to elect Mayor LaGuardia in New York; it actually elected Governor Lehman in 1938, and it carried the New Deal banner aloft in every campaign. But in all these campaigns the APL functioned largely as an endorser of other tickets. It took its candidates from other tickets or rejected them as they measured up to or fell short of its standards and policies.

This year the APL, for the first time, had gone "on its own". It would have no part of John Bennett, Farley's nominee, and it ruled out Tom Dewey's candidacy. Challenged by its adversaries to stand up and be counted, it pluckily put in the field a dynamic newcomer, Dean Alfange, and came out of the count with colors flying. Despite a depressingly low registration and a mood of general political apathy, the APL polled a larger vote than ever before.

Moreover, the 1942 APL vote is a true-blue trade union and liberal vote. The Communists had an candidate of their own, and so did the Norman Thomas group.

While the campaign was on the APL directors had to face and overcome two major snags. First came the Roosevelt endorsement of Bennett, coupled with the damaging allusion of the futility of "protest" voting. The Labor Party voters apparently concluded that there was more party regularity than genuine feeling in the President's endorsement. So they pulled the levers down accordingly.

Next came Bennett's endorsement by several New York labor leaders who resented the nomination of an independent candidate by the APL. But the rank and file of the unions in the AFL and the CIO stood staunchly by the Labor Party. The returns have proved beyond cavil that the APL is the true political voice of labor in New York State.

More than this, the APL today is a positive force in the Empire State. It stands out as a model of independent labor and liberal political action for the rest of the country. It will be heard from in the political contests to come. — Justice.

Is Adolf Afraid?

If Josef Goebels knows the art of propaganda as well as he is supposed to, he must surely be longing to clamp a censor's hand over the mouth of his Führer. After all, this is no time for the victorious leader of a "Herrenvolk to lose his nerve and dwell darkly on the fate of the late Kaiser. What can the master race think when, with the first strong gusts of adversity, their demigods tell them that "even in critical times" he won't "go abroad" like his royal predecessor? In the same speech there is the cozy reference to Stalingrad suddenly "not worth a second Verdun." And, finally, the whining complaint about the havoc wrought by the R. A. F.: "Do not think that my heart not break when I hear of those air attacks. You know that I have not done anything like that . . . I did not allow a single bomb on Paris. Before we attacked Warsaw I requested five times that the city surrender." Has Adolf forgotten Rotterdam—miles of streets leveled to the ground in a few flaming hours? And Belgrade, and Coventry, and London, and many lesser hells from Narvik to Athens? No, Adolf, you probably won't "go abroad." After all, where could you go? —The Nation.

Catch UP with the Doctors

The miracles now being wrought in saving the lives of wounded soldiers are but an extension of the miracles which advancing medical science had already achieved in peacetime. But they are still stupendous. Rear Adm Ross T. McIntire reported in a Chicago speech last week that abdominal wounds, which were fatal to eight out of ten men in the last war, have killed only one out of 20 Americans in this one.

Many factors, as Adm. McIntire points out, are responsible. Blood plasma given by civilian donors at home helps to prevent shock. Sulfa derivatives ward off infection. Advanced first aid and surgical technique, coupled with swift transportation of wounded away from the battlezone, consistently cheat death.

While we marvel, let us remember that doctors are not wizards. They are just men. Their success in reducing the death toll of war is an achievement of the human race. If men can do this, why can they not create the conditions in which war itself will disappear? —The Chicago Sun.

Russian Power

Commenting on the allocation of the eight billion a year lend-lease subsidy to our allies of the United Nations, the trade magazine "Steel" notes that about 35 per cent of this help has been going to Great Britain, 26 per cent to Russia and 30 per cent to the Middle East, and makes an interesting observation that bears upon the relative effectiveness of that aid in terms of immediate striking power against Hitler. It recalls that: "Of all the United Nations, the only one that was prepared for this war was Russia, Russia as a result of her industrialization program had developed a highly efficient 'screening' system under which industry was permitted to have only what was essential and urgent. All the others, including the United States, had to start almost from the ground up."

It is strange how this story is repeated, war after war. In Veblen's "Imperial Germany and the Industrial Revolution" the power of Imperial Germany, 1914-1918, was explained as largely a result of the fact that German industrialism, because it was comparatively young, carried much less overhead fat and dead wood than the older systems of Britain, France, or even the United States. Moreover, through its cartel system, Imperial Germany had practiced a limitation of production to foster monopoly and hold up prices, but never to limit production of military goods or of things useful in their fabrication.

Nazi Germany carried the policy of the Second Reich much further, and it erected its military industrial machine on a base of primary industries which had been modernized and "rationalized," with the financial aid of the investment banking systems of America and Britain. From 1923 to 1933, Germany was free to borrow in London and New York enough money to rebuild her basic industries, and it was no trick at all to erect upon that base the supplement-

ary armament industries of the Hitler regime.

The Russians, on the contrary, had very little outside assistance, except a \$25,000,000 famine relief gift from America in 1921, and a few minor loans here and there. Some American corporations gave Russia long credits, but they got prices for their stuff that justified them.

In his series of confession speeches since his failure to the Moscow, Hitler has declared that the Russian Army had guns, tanks and other weapons far beyond the wildest guesses of the German general staff. The Russians themselves claimed for many years to have the largest air force in the world. Most of that military equipment, and the industries that produced it, came from underlying industries, few of which were in existence, or even in blueprints, 20 years ago.

The Russian military achievements to date testify that the industrial effort back of it must have been on a scale that the rest of the world hardly suspected. If the Muscovites really mean to doff their Oriental secrecy after the war, and permit the free intercourse of the normal comity of nations, we ought to learn a great many things, and doubtless some of them would be useful to us.

Some of the Russia's economic power came from rigid economies and the denial of consumer goods and luxuries to the people, but the presumption is strong that the will to produce, and the absence of restrictions on primary production, accounted for most of the Russian power in field, factory and battle. —Chicago Daily News.

Huge Copper Hoardings Uncovered by W. P. B.

More than 200,000,000 pounds of hoarded copper has been uncovered and ordered into war production, the War Production Board revealed in November.

THE MARCH OF LABOR

Freedom and Security

Labor as well as other groups of citizens is responding to the call for service with the realization that personal interests and welfare must be subordinated to national interests and welfare.

The will to serve will be strongest and surest when individuals are not haunted by fears for security. So long as there is a job and the worker and his family are well, he is not actively worried by small earnings and smaller savings. But those with the least imagination know that food and fuel shortages threaten health equally with long hours under strain, and that after the war our whole military organization must be reconverted to peace-time needs.

Returning soldiers will be added to workers leaving closed munitions plants or waiting for their reconversion. Soldiers and workers are partners in fighting this war. We must be partners in planning for security after the war. As the Prime Minister of Canada told the Toronto convention, in speaking of a new world order:

"The era of freedom will be achieved only as social security and human welfare become the main concern of men and nations."

Society needs to make provisions so that everyone who is making a useful contribution to our economic well-being can earn equities in a social security system, so that he will have income during those emergencies that prevent work. Workers with small incomes cannot lay aside enough to take care of such situations nor can they afford individual insurance. Society has the moral obligation to make social insurance available to those workers.

Social security provisions must be coordinated with national tax policies and tax rates. The American Federation of Labor last year urged the Treasury to consider amendments to the Social Security Act to extend coverage and increase benefits to coordinate with the development of a tax program. Our request was not needed.

Wage-earners desperately need insurance protection to save them from the moral degeneration of going on the dole. No group of human beings has a right to sentence other human beings to that experience if there is another way.

The Toronto convention directed that legislation be enacted to provide an adequate social security system and that this should be our permanent legislative objective. The President has said he will shortly make recommendations to Congress for that purpose. The American Federation of Labor is prepared to make the fight for principles approved by conventions of the Federation.—American Federationist.

What They Say ...

President Roosevelt:

"The Nazis of today—and their appropriate associates, the Japanese—have attempted to drive history into reverse, to use all the mechanics of modern civilization to drive humanity back to conditions of prehistoric savagery. They sought to conquer the world; and for a time they seemed to be realizing their boundless ambition. They overran great territories. They enslaved—they killed. But today we know and they know that they have conquered nothing. Today they face inevitable, final defeat."

Wendell Willkie:

"The British people are an independent people. They believe in the practices of democracy and they know its functions only through free and frank discussion. We need not fear that discussion will be misunderstood where democracy is so firmly rooted. If I may judge by the comment I have received from English people all over the world . . . the British people are as much ahead of their leaders as the people of the United States are ahead of theirs. The people of both Great Britain and the United States know that this is a global war and that after it, labor has the right to be proud today of its war record."

Henry A. Wallace, Vice President of the United States:

"Russia and the United States have had a profound effect upon each other. Both are striving for the education, the productivity and the enduring happiness of the common man. The new democracy, the democracy of the common man, includes not only the Bill of Rights, but also economic democracy, ethnic democracy, educational democracy, and

democracy in the treatment of the sexes. The ferment in the world to day is such that these various types of democracy must be woven together into a harmonious whole. Millions of Americans are now coming to see that if Pan America and the British Commonwealth are the warp of the new democracy, then the peoples of Russia and Asia may well become its woof."

James M. Landis, Director of the Office of Civilian Defense:

"Labor has understood this war from the beginning and not only here but in the other countries that are fighting our common cause. In China, production was possible only because of the drive of the labor cooperatives. In England, labor was insistent and demanding for an all-out war long before the Chamberlain government fell. In Russia it is a unity of city and country laboring folk that has taken its fearful and courageous toll of German lives. In Brazil, in Mexico, it has been the drive of labor that led these countries to stand actively against the Axis. In this country, labor has taken and absorbed shock after shock as our great industry adopted itself to the demands of war. Despite some mistakes, some short-sighted actions, that will characterize every great movement because men must run it, labor has the right to be proud today of its war record."

\$414,026 Unpaid Wages Collected in California

SAN FRANCISCO, Calif. — Collection of \$47,668 in unpaid wages during September for California workers was announced by State Labor Commissioner Carrasco. For the first nine months of 1942 wages recoveries amounted to \$414,026.

"BEST BACKING COMES FROM LABOR"

Secretary Morgenthau Says
Workers Have Better Under-
standing of War Needs Than Any
Other Group

Press conferences by Federal officials are regular occurrence in Washington, but Secretary of the Treasury Henry Morgenthau set a precedent by holding one exclusively with representatives of the labor press. They turned out in force.

He invited them in, he said, because he wanted personally to know the men and women who write for labor, and to give them the background of the Treasury's tax and war bond programs.

Morgenthau paid an unusually warm tribute to the manner in which organized labor has gone all-out in support of the war effort.

"The Treasury normally looks to the financial community for backing," he said, "but I have always said that the most consistent and most helpful backing I get from the country comes from organized labor."

"I mean backing for the various things we in the Treasury have been trying to do, particularly in the field of taxes and war bonds."

"I have always felt very strongly that the working man and woman understood more what this World War was about than anybody else—that they did not have to be propagandized to let them know what we were fighting against."

The Treasury chief added that in his recent trip to England, he found "the working people there also know what it is all about, and they, too, have a deep-seated hatred against Hitler and all he stands for."

POST OFFICE NEEDS HELP

The Chicago Post Office faced with a critical shortage of manpower is seeking to secure the temporary services of hundreds of men and high school boys, 16 years of age or older, during the coming pre-Christmas Season.

This need for additional personnel is occasioned by the fact that approximately 10% of our regular employees are now serving in the armed forces of the United States, and we are faced with the task of handling what present trends indicate will be the largest Christmas mailing in many years.

Those wishing employment may secure application at Room 425, Main Post Office, 433 West Van Buren Street, upon presenting a letter of recommendation from a responsible citizen.

This office will be open from 8:30 A. M. to 6:00 P. M. from Monday to Friday, and from 8:30 A. M. to 4:00 P. M. on Saturday.

Ernest J. Krueger, Postmaster.

Beat Hitler, Stop Fighting Labor, I. A. M. Tells Canadian Premier

OTTAWA, Can. — "The job is to beat Hitler, not to tickle labor, Mr. King!" That's the heading of a half-page advertisement inserted in Montreal newspapers by Aircraft Lodge No. 712 of the Machinists.

Under the striking headline is an "open letter" to Premier Mackenzie King. It is signed by all the officers of the lodge.

Declaring they are speaking for 10,000 aircraft workers, the militant machinists refuse to "pull their punches." Their specific complaint is against the Quebec Regional War Labor Board's anti-labor policy, but they insist the Federal government is handling labor problems in much the same way in other provinces, with the result that the policy under which boards of conciliation are established is "supine and dilatory."

Therefore, need exists for a complete overhauling of the machinery of labor mediation throughout the country."

Inform Yourselves About the Struggle of the Slovenes

Yes, every American born Slovene should read the article "The Big Little Mistake," reprinted from the Magazine "The New Europe," written by a Slovene, K. Z. Kovac. It explains to you the importance of the Slovenia, homeland of your parents, for the world's permanent peace, especially for peace in Europe. By reading this article, you will better understand present war and the last world war. It does not cost you anything. Just send a 3¢ stamp for every copy you order for postage to Rev. K. Zakrajsek, 1400 Quincy St. NE, Washington, D. C., and you will get it. Read it then, give it to your American friends. They will read it with interest. Send a copy to your Senator, Congressman, Mayor, to every Editor of the local papers. They ought to read it. We don't want no more wars! Well, give justice to little Slovenia too. In last world war they did not. They made a "big little mistake." — K. Z.

Up to the present time, "our own,"

Liberal Editors Warn Old Parties

Reactionary Policies Will Be Fatal in 1944, Says Des Moines "Register"; Daniels Talks to Democrats

In the heart of the Corn Belt, the Des Moines "Register," stridently but sane Republican, prints an editorial headed, "Not a Mandate for Reaction." It reads, in part:

"Hardly had the election figures come in when several members of the Senate and House introduced antilabor bills. The three that bobbed up first involved two Democrats and one Republican.

"But obviously all three of these gentlemen, regardless of party, are interpreting the election results in a certain way. They all think that a green light has been flashed for a revival of the inter-group warfare, a re-opening of the smearing process against all liberals and the furthering of a general program of political and social reaction.

"If the strengthened Republican party should be so idiotic as to follow the lead of a few of its own reactionary extremists, plus Southern Democratic reactionaries, it will be "just too bad" for the G. O. P. in 1944 and for the country's war cause in the meantime."

In the "Deep South," in the "News and Observer," at Raleigh, N. C., Josephus Daniels, Wilson's Secretary of the Navy in the first World War and recently Roosevelt's ambassador to Mexico, declares the Democrats lost New York because they refused to pick Senator "Jim" Mead, a great liberal, as the standard-bearer.

"The returns show conclusively that if Senator Mead had been nominated he and the entire Democratic ticket would have been elected," says Daniels, and he adds this warning:

"Not in 50 years have the Democrats elected a President who was a conservative. Democrats should take that lesson to heart. Unless they are militarily progressive, there is no place for them and no chance for victory."

There is plenty of evidence that anti-liberal Democrats and Republicans are even now at work to control the national conventions of their parties. They hope to repeat the performance of 1924, when Coolidge led the G. O. P. and John W. Davis was the choice of the Democrats. So far as the voters were concerned, it was a case of "Tweedledee" and "Tweedledum," and by an overwhelming majority they selected Coolidge in preference to Davis.

If we are to avoid a similar result in 1944, the workers of America must be aroused to the importance of political action. Millions of them did not go to the polls on Tuesday, November 3. In many instances, they were so busy with their war jobs they did not feel they had time to vote. They cannot afford to repeat that blunder.

If democracy is to be preserved, it is as necessary that we safeguard the home front with our ballots as it is that our brothers-in-arms safeguard the battlefield with their bayonets.

REFLECTIONS

By the Editor of the Reading Labor Advocate

Little people who believe that the end of the war will see the beginning of a brave new world in which human decency, freedom and justice will reign must have been bewildered if they give careful attention to a recent statement by Winston Churchill.

And that, regardless of what machinery may be set up to implement the process of legalized robbery, is what the owning classes of all nations are thinking about now and will continue to think about while they live.

For what Mr. Churchill said is neither in line with the hopes of real democrats nor